

Descripció formal

La columna de marbre s'aixeca sobre un pedestal quadrangular, té una base cilíndrica decorada amb motius ornamentals, un fust de 29,78 m d'alçada i un capitell dòric, damunt del qual s'aixeca una estructura que va estar construïda originalment per una estàtua de Trajà feta de bronze i que avui ho està per una estàtua de sant Pere.

Al fust, disposats helicoidalment, hi ha 200 metres de **relleus esculpits**. L'alçada de les diferents franges es va engrandint a mesura que ascendeixen per la columna per tal que, vistes des de baix, semblin homogènies.

La minuciositat en els detalls aporta una valuosa informació històrica.

Les 155 escenes esculpides en aquesta cinta continua contenen un total de 2500 figures humanes. L'emperador Trajà hi és representat 59 vegades, sempre de manera realista i no divinitzada. També els altres personatges tenen tots un **tracte naturalista**, ja que se n'illustra minuciosament tots els detalls. S'hi utilitzen recursos metafòrics per a la representació dels déus i del riu Danubi, que és representat com un ancià.

En canvi, la representació de l'espai no és pas naturalista i l'escultor para poca atenció a la perspectiva, com es pot veure, per exemple, en la **isocefà-**

lia (superposició de caps de dimensions iguals) d'algunes escenes. Tanmateix, la combinació de línies diagonals i verticals hi aporta un gran dinamisme.

Malgrat que avui dia només se'n percep el marbre blanc, originalment la columna estava policromada amb colors vius.

Temàtica

La *Columna Trajana* commemora la victòria de l'emperador romà Trajà sobre els dacis. Per fer-ho, els iconògrafs sembla que van seguir la crònica *De Bello Dacico* -avui desapareguda i inspirada en la *Guerra de les Gàl·lies*, de Juli Cèsar-, en la qual es relaten les dues guerres: la primera, entre el 101 i el 102, i la segona, entre el 105 i el 106. Al llarg dels 200 m esculpits en espiral, s'hi representen, cronològicament i en sentit ascendent, els episodis més rellevants de les batalles i la guerra i els diferents moments d'importància política. Aquesta representació constitueix una font molt valuosa d'informació històrica sobre l'exèrcit romà.

Escala reduïda contemplant a vista d'ocell - Efecte a conseqüència tècnica pictòrica de "mapa" cap endavant

MODELS I INFLUÈNCIES

Malgrat que no era la primera vegada que es decoraven edificis o monuments commemoratius amb relleus escultòrics, la tipologia romana d'enrotllar una tira escultòrica historiada al voltant d'un fust és totalment original. Tanmateix, la seqüència d'escenes que componen el fris de la gegantomàquia de l'*Altar de Zeus* a Pèrgam (s. II a.C.) es pot considerar un precedent d'aquesta tècnica narrativa escultòrica.

La *Columna Trajana* va ser el màxim exponent del relleu de temàtica històrica i l'aportació escultòrica més original de l'art romà. La seva estructura va servir de model a columnes posteriors com les d'Antoni Pius i Marc Aureli, i també va ser font d'inspiració per a la *Columna Vendôme* de París i les columnes de l'**església de Sant Carles Borromeo** de Viena, obra de l'arquitecte austriac FISCHER VON ERLACH.

L'emperador, al centre de la imatge, està representat de manera realista.

A la part inferior de la columna hi ha una *cel·la* en la qual es van guardar, en una urna d'or, les cendres de Trajà. Segons la documentació renaixentista, el papa va regalar aquesta capsa daurada a una família noble andalusa que va tornar a terra sevillana les restes de l'emperador, que havia nascut a Itàlia (Hispania). A sobre d'aquesta cambra neix una escala de cargol que porta al cim de la columna. L'estàtua de bronze de l'emperador romà va ser substituïda l'any 1588 per la de sant Pere per ordre del papa Sixt V.

Aquests tipus de monuments tenien una clara finalitat propagandística i eren una de les claus de la política imperial romana.

Escala reduïda contemplant a vista d'ocell - Efecte a conseqüència tècnica pictòrica de "mapa" cap endavant

Fischer von Erlach: església de Sant Carles Borromeo (1716-1737).